

RISIKOVURDERINGER – HOVEDMÅLENE I TILDELINGSBREVET FOR 2019

Risikoregister – målet om å redusere alvorlig kriminalitet

ID	Årsak (på bakgrunn av...)	Risikofaktor (...kan følgende hendelse oppstå)	Konsekvens (...som gir følgende konsekvens for innfrielse av ambisjonene)	Risiko			Tiltak
				S	K	R	
R1	<p>Innsatte omgår kommunikasjonskontrollen, blant annet ved innsmugling av elektronisk utstyr i fengsel.</p> <p>Nye typer rusmidler avdekkes ikke av eksisterende kontrollutstyr</p> <p>Domfelte kan begå ny kriminalitet under utganger fra fengsel.</p> <p>Innsatte i fengsel kan begå alvorlig kriminalitet mot ansatte og medinnsatte</p> <p>Alvorlig kriminalitet kan begås ved illegal bruk av datautstyr</p> <p>Domfelte som gjennomfører straff i</p>	<p>Innsatte begår ny alvorlig kriminalitet under straffegjennomføring</p>	<p>Foruten at dette har direkte konsekvenser for samfunnssikkerheten, medfører det også omdømmetap og svekkelse av tillit til kriminalomsorgen og til strafferettspleien generelt.</p>	3	5	15	<p>Sentrale føringer for utbedring av adgangskontrollen i fengsler. Teknisk utstyr som gir en mer effektiv adgangskontroll</p> <p>Utarbeide ny sikkerhetsstrategi</p> <p>Et belegg på 90 % i fengslene vil gi bedre muligheter for å tilpasse sikkerhetsnivå for den enkelte domfelte.</p> <p>Nye rutiner for rusprøver</p> <p>Oppfølging av tiltaksplan mot vold og trusler mot ansatte.</p> <p>Innføring av personalarmer for ansatte ved friomsorgskontorene – vil bedre sikkerheten for disse under blant annet kontrollvirksomhet.</p> <p>Godt samarbeid med politiet, herunder PST.</p> <p>Vurdering av rutiner for sikkerhet rundt innsattes bruk av dataverktøy</p>

ID	Årsak (på bakgrunn av...)	Risikofaktor (...kan følgende hendelse oppstå)	Konsekvens (...som gir følgende konsekvens for innfrielse av ambisjonene)	Risiko			Tiltak
				S	K	R	
	<p>samfunnet kan begå alvorlig kriminalitet</p> <p>(Risikoen som ligger i radikalering under straffegjennomføring er behandlet i vurderingen under målet om å forebygge kriminalitet)</p>						<p>Digitaliseringsprosjektet i Agder (nye typer kontrollutstyr, bl a for adgangskontroll). Nytt etatssystem vil gi bedre støtte for risikovurderinger.</p> <p>Regelverksendringer når det gjelder bl a permisjoner, risikovurderinger, vilkår om bruk av kommunikasjonsmidler, og utvidelse av vilkårsmenyen ved prøveløslatelse</p>

Oversikt over gjennomførte tiltak. Vurdering av gjenstående risiko:

Det er innført en ny rutine/metode for rusprøver, som i større grad avdekket rusmidler som kroppen bryter ned raskt. Tiltaksplanen mot vold og trusler mot ansatte følges opp, og har resultert i en nedgang i antall uønskede hendelser i 2018. Et ledd i planen er innføring av personvernalarm for ansatte ved friomsorgskontorene. Dette tiltaket ble iverksatt i 2018. Det er etablert et godt samarbeid med politiet. I årets disponeringsbrev har KDI varslet regionene om at det vil bli gitt føringer for utbedring av adgangskontrollen. Det er utarbeidet nytt regelverk på en rekke områder, og det er også spilt inn forslag til regelverksendringer til JD. I tillegg er det igangsatt et arbeid med revisjon av regelverk over et bredt spekter som i sum vil bidra til å bedre sikkerheten under straffegjennomføring, herunder reglene for innsattes bruk av dataverktøy. I forbindelse med utbyggingen av Agder fengsel er det satt i gang utvikling/utprøving av sikkerhetsutstyr som planlegges innført i hele kriminalomsorgen.

En høy kapasitetsutnyttelse vil erfaringsmessig gi sikkerhetsmessige utfordringer, fordi det vil være vanskelig å plassere innsatte på riktig sikkerhetsnivå. I tillegg går et høyt belegg utover den dynamiske sikkerheten. I 2018 var belegget i fengslene totalt sett på et lavt nivå. Samtidig var kapasitetsutnyttelsen noe forskjellig i de enkelte regionene, og enkelte fengsler med høyt sikkerhetsnivå hadde et forholdsvis høyt belegg. En kapasitetsutnyttelse på 90 % ville ha gitt et bidrag til å øke sikkerheten.

Som vi har redegjort for i årsrapporten for 2018 vil en mer effektiv adgangskontroll, både med tanke på å hindre innsmugling av rusmidler og farlige gjenstander, og med tanke på å kunne utøve en effektiv adgangskontroll, kreve investeringer i teknisk utstyr.

Vi er etter dette av den vurdering at risikoen anses å fortsatt ligge på et forholdsvis høyt nivå i 2019. Særlig en utbedring av adgangskontrollen med teknisk utstyr vil kunne redusere sannsynligheten for kriminalitet under straffegjennomføring.

Risikoregister – målet om å styrke forebyggingen av kriminalitet

ID	Årsak (på bakgrunn av...)	Risikofaktor (...kan følgende hendelse oppstå)	Konsekvens (...som gir følgende konsekvens for innfrielse av ambisjonene)	Risiko			Tiltak
				S	K	R	
R1	Årsakene til dette kan være forskjellig alt etter hvilken lovbruddskategori vedkommende er dømt etter. For enkelte typer vinnings- og narkotikakriminalitet vil mange domfelte etter en kost-nyttevurdering komme frem til at muligheten for økonomisk gevinst veier tyngre enn risikoen for straffefølgelse. I andre tilfeller vil tilhørighet til et kriminelt miljø være en viktig	Domfelte mangler motivasjon til å slutte med kriminalitet	Domfelte vil sannsynligvis begå ny kriminalitet etter løslatelse	4	4	16	<p>Økt bruk av BRIK</p> <p>Styrking av samarbeidet med frivillige organisasjoner, gjennom tilskudd og omprioritering av personalressurser.</p> <p>Videreutvikling av betjentrollen, og iverksettelse av bachelorstudie</p> <p>Utvikling av en sømløs kriminalomsorg, som gir bedre muligheter for en forsvarlig progresjon. Det er satt i gang piloter i tre regioner</p>

ID	Årsak (på bakgrunn av...)	Risikofaktor (...kan følgende hendelse oppstå)	Konsekvens (...som gir følgende konsekvens for innfrielse av ambisjonene)	Risiko			Tiltak
				S	K	R	
	<p>del av identiteten, og i noen tilfeller vil domfelte ikke selv definere den pådømte handlingen som straffverdig.</p> <p>Årsaksforholdene har innbyrdes sammenheng med årsakene som ligger til grunn for andre risikoer, særlig R4 og R5</p>						<p>En lavere kapasitetsutnyttelse gir bedre muligheter til å drive påvirkningsarbeid overfor den enkelte innsatte</p> <p>Tilpassede arbeidshverdager og godt forvaltningssamarbeid rundt den enkelte innsatte og domfelte. Gir bedre mestring og økt motivasjon, fjerner barrierer for god tilbakeføring.</p> <p>Programvirksomhet rettet mot innsattes motivasjon og aktuell kriminalitet.</p>
R2	<p>Innsatte med manglende motivasjon til å slutte med kriminalitet vil erfaringsvis spre negative holdninger til medinnsatte, og rekruttere disse til kriminelle miljøer og /eller til deltakelse i kriminelle handlinger.</p> <p>Innsatte som tilhører radikale muslimske miljøer vil erfaringsvis ha en strategi på å rekruttere medinnsatte.</p>	Negativ påvirkning av medinnsatte i fengsel	Innsatte blir motivert til fortsatt kriminalitet, og kan i noen tilfeller bli rekruttert til et radikaliseret miljø som utgjør en trussel om svært alvorlig kriminalitet	4	3	12	<p>I disponeringsbrevet er det stilt krav om gjennomføring av en lang rekke tiltak, som er forutsatt å bygge opp under motivasjonen til de innsatte som ønsker å bryte med kriminaliteten. Blant disse kan nevnes aktivisering med et innhold som er rettet mot en kriminalitetsfri tilværelse etter løslatelse (arbeidstrening, utdanning), overføring til behandlingssinstitusjon, og et fokus på progresjon i soningen, blant annet gjennom økt bruk av s.k. utslusingsamtaler.</p> <p>Tilstedeværelse av faglært personell. Avdelinger med riktig størrelse, jf KVVU og Modell 2015</p> <p>Lavere kapasitetsutnyttelse, som gir rom for å flytte innsatte</p> <p>Arbeid i henhold til Regjeringens tiltaksplan mot radikalisering og voldelig ekstremisme.</p>
R3	<p>Virkemiddelapparatet til offentlige etater og kommunene er ikke organisert rundt bruker. Dette fører til enkeltstående tiltak som ikke er koordinert.</p>	Manglende koordinering med ulike velferdsetater og kommunen (glippsonerproblematikk)	Domfelte får ikke de tilbud vedkommende har krav på. Et eksempel er at domfelte som løslates fra fengsel ikke får tilbud om bolig fra hjemkommunen.	4	3	12	<p>Kriminalomsorgen arbeider iht tilbakeføringsstrategien</p> <p>Kriminalomsorgen følger opp den nasjonale boligstrategien</p> <p>Kriminalomsorgen skal følge opp en rekke rundskriv og samarbeidsavtaler med velferdsetater. Løpende dialog med forvaltningssamarbeidspartnere både alle nivå.</p>

ID	Årsak (på bakgrunn av...)	Risikofaktor (...kan følgende hendelse oppstå)	Konsekvens (...som gir følgende konsekvens for innfrielse av ambisjonene)	Risiko			Tiltak
				S	K	R	
			<p>Dette kan bidra til at domfelte faller tilbake til kriminalitet. Andre eksempler er arbeid, behov for å bygge et sosialt nettverk utenom et kriminelt miljø etter løslatelse, økonomiske problemer (herunder gjeld), og udekkede behov for behandling, blant annet for rusproblemer og psykisk sykdom.</p>				<p>Nytt etatssystem vil gi bedre muligheter for informasjonsutveksling med andre etater</p> <p>Kriminalomsorgen følger opp tiltak 1,2,3,4 12 og 13 i rapport om oppfølging av innsatte med psykiske lidelser og/eller rusmiddelproblemer.</p> <p>Kriminalomsorgen samarbeider med skolen i fengsel om å utstede flere praksisattester, noe som fremmer samarbeidet mellom arbeidsdriften og skolen mot kompetansemål.</p> <p>Piloter med velferdsobligasjoner planlagt iverksatt i 2019 som mulig modell for tettere samarbeid med kommunene og private sponserer.</p>
R4	<p>Manglende kompetanse i kriminalomsorgen.</p> <p>Manglende økonomiske ressurser i kriminalomsorgen.</p> <p>Manglende tilbud fra andre etater.</p> <p>Få domfelte i «hver målgruppe»</p>	<p>Domfelte får ikke tilpasset et innhold i straffegjennomføringen som retter seg mot deres problematikk</p>	<p>Den kriminogene faktoren som utløste kriminaliteten er fortsatt til stede, og utgjør en risiko for ny kriminalitet. Dette kan for eksempel dreie seg om rusproblematikk, psykiske problemer, manglende arbeid eller bolig</p>	2	4	8	<p>KDI samarbeider tett med KRUS om å utarbeide en kurskatalog som ivaretar de behovene for kompetanse som retter seg mot arbeidet mot tilbakefall som blant annet avdekkes i forskning ved KRUS. I disponeringsbrevet til KRUS vil det bli gitt føringer både når det gjelder innholdet i studieplanen for fengselsbetjentutdanningen, etterutdanning og for forsknings- og utviklingsarbeid.</p> <p>Ved gjennomføring av effektiviseringstiltak er det klargjort overfor regionene at disse i første rekke skal rette seg mot utgiftsposter som ikke direkte berører tilbudet til de domfelte.</p> <p>Når det gjelder tilbud fra andre etater, vises det til samarbeidende etaters forpliktelser iht til tilbakeføringsstrategien</p> <p>Det er utviklet et kvalitetssikringssystem og en programbank som gir en fullstendig oversikt over innholdsarbeid, på tvers av regionene.</p>

ID	Årsak (på bakgrunn av...)	Risikofaktor (...kan følgende hendelse oppstå)	Konsekvens (...som gir følgende konsekvens for innfrielse av ambisjonene)	Risiko			Tiltak
				S	K	R	
							<p>Utarbeidet en kvinnesoningsstrategi som retter seg nærmere mot kvinner i fengsel.</p> <p>Eget regelverk for mindreårige.</p> <p>Veileder for rusmestringsenhetene.</p> <p>Strategi for seksuallovbrytere er under utarbeidelse.</p>
R5	<p>Reduserte budsjettammer kan medføre en reduksjon i det tilbudet kriminalomsorgen kan gi innsatte</p> <p>Begrensninger som følge av turnus</p>	En reduksjon i graden av aktivisering under gjennomføring av fengselsstraff	<p>Dersom innsatte ikke får tilbud om aktivitet under soning av fengselsstraff, vil dette medføre økt risiko for nye straffbare handlinger under straffgjennomføringen. Aktivisering er også en viktig del av kriminalomsorgens tilbakeføringsarbeid, som retter seg mot å forberede domfelte på en normalisert tilværelse med utdanning og yrkesliv. Dersom denne arenaen for påvirkningsarbeid faller bort, vil domfelte stå dårligere rustet til å holde seg kriminalitetsfri etter løslatelse</p>	1	4	4	<p>En bedre utnyttelse av tilgjengelige ressurser, blant annet gjennom prosjektet tilpasset arbeidsdag. Det er også satt i verk et arbeid for å bedre inntjeningen til arbeidsdriften, blant annet ved å øke ressursene i KDI på dette området.</p> <p>KDI bør gis fullmakt til å stenge/opprette kapasitet innenfor et totalt antall plasser. Dette vil gi handlingsrom til å foreta nødvendig effektivisering ved å stenge dyr kapasitet.</p> <p>Styrket samarbeid med skolen for å gi kortere, kompetansehevende kurs.</p>
R6	<p>Domfelte mangler ofte sosialt nettverk utenfor fengselet, utenom et kriminelt miljø.</p>	Domfelte utsettes for negativ påvirkning fra sitt sosiale nettverk	<p>Domfelte påvirkes til å bruke rusmidler, og til å begå ny kriminalitet</p>	3	3	9	<p>Kriminalomsorgen har svært begrensede muligheter til å direkte å påvirke situasjonen etter løslatelse. Hovedinnsatsen må settes inn under soningen, med tiltak som programvirksomhet, utdanning og arbeidstrening, behandling for</p>

ID	Årsak (på bakgrunn av...)	Risikofaktor (...kan følgende hendelse oppstå)	Konsekvens (...som gir følgende konsekvens for innfrielse av ambisjonene)	Risiko			Tiltak
				S	K	R	
							<p>rusproblemer, som skal bedre domfeltes evne til å unngå tilbakefall.</p> <p>Kriminalomsorgen skal støtte opp om virksomheten til frivillige organisasjoner, ved å gi økonomiske tilskudd og ved å invitere disse til samarbeid. Kriminalomsorgen bør vurdere tiltak når det gjelder nettverksarbeid.</p>

Oversikt over gjennomførte tiltak. Vurdering av gjenstående risiko:

Forskning har identifisert kriminogene faktorer, som for eksempel manglende tilhørighet til arbeidslivet, manglende bolig, rusavhengighet, psykisk sykdom, og manglende sosialt nettverk utenom et kriminelt miljø. Kriminalomsorgens arbeid mot tilbakefall er basert på forskning som viser at risikoen for tilbakefall kan påvirkes gjennom et arbeid som retter seg mot disse faktorene. Det er imidlertid ikke tilstrekkelig belegg for å skille ut effekten av enkelte tiltak da brorparten av domfelte har en opphopning av levekårsproblemer. Videre er det kjent at det er mange statiske faktorer som knyttes til økt risiko for tilbakefall, som kriminalomsorgen eller forvaltningssamarbeidspartnere ikke kan påvirke. Dette gjelder blant annet faktorer som alder, kjønn og sivil status. Domfeltes motivasjon er en sentral faktor, hvor godt påvirknings- og miljøarbeid til en viss grad kan fremme ønske om individuell endring.

Det fremgår av fremstillingen overfor at de aller fleste aktuelle tiltak er iverksatt. Disse har bidratt til å redusere risiko. Et eksempel er arbeidet med den nasjonale boligstrategien, som kriminalomsorgen har bidratt til. Arbeidet har blant annet resultert i en reduksjon i antall bostedsløse, noe som forutsettes å omfatte mange i kriminalomsorgens målgruppe.

Mange av tiltakene er iverksatt, men vil først gi resultater på noe sikt. Et eksempel på dette er arbeidet med tilbakeføringsstrategien. Et annet eksempel er bachelorstudiet ved KRUS, der første kull startet opp i januar 2019 – dette tiltaket vil på sikt tilføre kriminalomsorgen verdifull kompetanse i arbeidet med å forebygge ny kriminalitet.

Risikoregister – en mer effektiv straffesakskjede

ID	Årsak (på bakgrunn av...)	Hendelse (...kan følgende hendelse oppstå)	Konsekvens (...som gir følgende konsekvens for innfrielse av ambisjonene)	Risiko			Mulige tiltak
				S	K	R	
R1	Flere blir idømt fengselsstraff selv om vilkårene er til stede for å idømme samfunnsstraff og program mot ruspåvirket kjøring. De bakenforliggende årsakene kan for eksempel være manglende oppmerksomhet hos påtalemyndighet og domstoler på straffegjennomføringsformer i samfunnet, eller en alvorlig hendelse under slik straffegjennomføring som øker skepsisen til straff i frihet blant aktører i strafferettspleien	Færre dømmes til straffegjennomføring i samfunnet. Flere domfelte blir innkalt til straffegjennomføring i fengsel	<p>Dette vil gi problemer med kapasitet i fengsel og på EK, som igjen kan medføre økt soningskø og problemer med å stille til disposisjon varetektsplasser</p> <p>Kapasitet ved friomsorgskontorene blir ikke utnyttet, noe som innebærer en uforutsigelig ressursbruk</p>	2	2	4	Kriminalomsorgen driver et aktivt informasjonsarbeid overfor politiet, advokater og domstoler, blant annet gjennom konferanser og faste møter.
R2	Uriktige prognoser for kriminalitetsutviklingen, herunder større endringer i kriminalitetstyper. Endringer i antall dommer og varetektsinnsettelse som følge av	For mange innsatte i forhold til kapasitet i fengslene (som et strukturelt problem)	Dette vil medføre manglende varetektskapasitet, og en økning i soningskøen. Belegget i fengslene må opprettholdes på et høyt nivå, og innsatte får ikke et tilpasset tilbud og kan bli plassert på feil	2	3	6	<p>Det er opprettet dubleringsplasser</p> <p>KDI bør gis fullmakter til å fastsette type straffegjennomføringsform og lokalisering av kapasitet innenfor et kapasitetstall. Dette vil gi en større grad av fleksibilitet til å møte endringer.</p> <p>Utrede muligheten for å bruke GPS på lavere sikkerhet</p>

ID	Årsak (på bakgrunn av...)	Hendelse (...kan følgende hendelse oppstå)	Konsekvens (...som gir følgende konsekvens for innfrielse av ambisjonene)	Risiko			Mulige tiltak
				S	K	R	
	endringer i rammer, prioriteringer mv. hos politi og domstoler		<p>sikkerhetsnivå.</p> <p>Dette kan gi videre konsekvenser i form av en økning i antall uønskede hendelser (herunder vold og trusler mot tilsatte) og et økt tilbakefall til ny kriminalitet, pga at kriminalomsorgen og forvaltningssamarbeidspartnere ikke har ressurser til å gi et tilpasset tilbud til alle domfelte, og fordi innsatte i fengsel blir plassert i anstalter som ikke er tilpasset deres problematikk</p>				
R3	Uriktige prognoser for kriminalitetsutviklingen, herunder større	For lav utnyttelse av kapasitet i fengslene	Dette vil innebære en uforsvarlig ressursbruk	3	3	9	Vurdere etablering av sentral booking

ID	Årsak (på bakgrunn av...)	Hendelse (...kan følgende hendelse oppstå)	Konsekvens (...som gir følgende konsekvens for innfrielse av ambisjonene)	Risiko			Mulige tiltak
				S	K	R	
	<p>endringer i kriminalitetstyper</p> <p>Økt bruk av straffegjennomføring i samfunnet (særlig EK)</p> <p>Geografiske forskjeller mellom regionene</p> <p>Manglende effektivitet når det gjelder innkalling, etterlysning mv. Manglende oppdekning ved fravær av nøkkelpersoner i arbeidet med domsadministrasjon</p> <p>Endringer i antall dommer og varetektsinnsettelse som følge av endringer i rammer og prioriteringer hos politi og domstoler</p> <p>En avkriminalisering av enkelte typer handlinger, eller en nedjustering av straffenivået på enkelte områder</p>		Økt soningskø				<p>Gjennomgang av gjeldende rutiner og regelverk</p> <p>Etablering av Digital sømløs straffegjennomføring</p> <p>En lemping på nærhetsprinsippet</p> <p>KDI bør gis fullmakter til å fastsette type straffegjennomføringsform innenfor et kapasitetstall. Dette vil gi en større grad av fleksibilitet til å møte endringer.</p> <p>Stengning av flere fengsler/fengselsavdelinger med lavere sikkerhetsnivå</p>
R4	Akutt stenging av fengselsbygg på grunn av manglende vedlikehold	Akutt mangel på fengselsplasser	En økning i soningskøen. Problemer med å stille til	2	4	8	Kriminalomsorgen har i liten grad mulighet til å sette inn tiltak direkte mot årsakene til hendelsen som er beskrevet her, men det er laget planer for en

ID	Årsak (på bakgrunn av...)	Hendelse (...kan følgende hendelse oppstå)	Konsekvens (...som gir følgende konsekvens for innfrielse av ambisjonene)	Risiko			Mulige tiltak
				S	K	R	
	<p>Det bryter ut streik i fengslene</p> <p>Ny kapasitet kommer ikke tidlig nok på plass (pga forsinkelser i byggeprosesser, manglende politiske beslutninger o.l.).</p> <p>En ekstraordinær økning i behovet for varetektsplasser (for eks pga at politiet gjennomfører flere samtidige store aksjoner)</p>		disposisjon varetektsplasser				<p>beredskap som reduserer konsekvensene dersom hendelsen inntreffer.</p> <p>Det er opprettet dubleringsplasser</p> <p>Det utarbeides et planverk for bedre å kunne møte slike situasjoner</p> <p>En reduksjon i belegget til 90 % vil gi en nødvendig fleksibilitet til å møte svingninger</p> <p>Utbygging av ny kapasitet, og iverksettelse av vedlikehold ved flere fengsler</p>
R5	<p>Endringen i den kjønnsmessige fordelingen av domfelte</p> <p>Endring av andel utenlandske innsatte i fengsel</p> <p>Etablering av eller økning i bruken av straffegjennomføring i samfunnet</p> <p>Økt forventning til spesialisering</p> <p>Økning i antall forvaringsdømte</p>	Kriminalomsorgen har ikke en type kapasitet som er tilpasset de domfelte/innsatte	<p>Dette kan gi to forskjellige utslag:</p> <p>Mangel på kapasitet, for eksempel fengselsplasser for kvinner, noe som innebærer økt soningskø og manglende varetektsplasser for kvinner.</p> <p>Kapasitet blir ikke utnyttet, noe som innebærer en uforsvarlig ressursbruk.</p>	4	4	16	<p>Etablering av kvinneplasser ved avd. Evje. Videre oppfølging av handlingsplan i forlengelsen av kvinnesoningsstrategien.</p> <p>KDI bør gis fullmakter til å fastsette type straffegjennomføringsform innenfor et kapasitetstall. Dette vil gi en større grad av fleksibilitet til å møte endringer.</p> <p>Det er igangsatt et arbeid med å styrke tilbudet ved de store åpne anstaltene, med tanke på at innsattegruppen er endret</p> <p>En lemping av nærhetsprinsippet</p> <p>Krav om kapasitetsutnyttelse på 90 %</p>

ID	Årsak (på bakgrunn av...)	Hendelse (...kan følgende hendelse oppstå)	Konsekvens (...som gir følgende konsekvens for innfrielse av ambisjonene)	Risiko			Mulige tiltak
				S	K	R	
R6	Det forventes også i tiden fremover fristoversittelser, men tilnærmet ingen vil komme pga mangel på fengselsplass. Dette vil i all hovedsak skyldes forhold internt i politiet	Ledig varetektskapasitet blir ikke utnyttet innenfor fristen for overføring fra politiarrest	Fristene brytes, noe som innebærer brudd på menneskerettigheter, omdømmetap og erstatningsansvar for staten	2	5	10	Tiltak må i det alt vesentligste settes inn av politiet Innlede dialog med politiet om ytterligere overføring av ansvar for transport av varetektsinnsatte

Oversikt over gjennomførte tiltak. Vurdering av gjestående risiko:

De fleste aktuelle tiltak er iverksatt, og forventes å gi effekt på sikt. Når det gjelder risikoen for manglende kapasitet, er det viktigste tiltaket etableringen av 100 dubleringsplasser, som gir en tilstrekkelig beredskap ved kapasitetsproblemer. Det vil imidlertid være en viss risiko for en økning i antall nye dommer og varetektsinnsettelse i 2019. Med tanke på muligheten for å kunne bruke dublerede plasser, anses likevel konsekvensene av dette som moderate. Etableringen av dubleringsplasser reduserer også risikoen for kapasitetsproblemer ved akutt mangel på kapasitet, for eksempel som følge av akutt stengning av anstalter. Det er planlagt vedlikehold ved flere større fengsler, byggingen av Agder fengsler erstatter eldre bygningsmasse, og disse prosjektene går som planlagt.

Den vesentligste risikofaktoren vurderes å være at kriminalomsorgen ikke har en riktig type kapasitet. Det er to årsaker til dette som peker seg ut: for det første har KDI påpekt en mangel på forvaringsplasser. Det er vanskelig å møte risiko pga av dette med tiltak. For det andre er det en mangel på fengselsplasser for kvinner. Når det gjelder det siste er det satt inn flere tiltak – anstalter er omgjort til kvinnefengsler, og Evje avd. utvides med plasser med høyt sikkerhetsnivå og omgjøres til kvinnefengsel, og arbeidet med en nasjonal plan for fengselskapasitet for kvinner er satt i gang. Etter KDIs vurdering vil det likevel gjenstå en betydelig risiko for mangel på fengselsplasser der kvinner vil kunne få et fullverdig tilbud under straffegjennomføringen.

Det er to tiltak som ikke er iverksatt, som begge ville ha gitt en fleksibilitet til å møte kapasitetsmessige utfordringer. For det første mener KDI at direktoratet bør gis fullmakter til å fastsette type straffegjennomføringsform og lokalisering av kapasitet innenfor et kapasitetstall. For det andre burde det fastsettes et krav til belegg på 90 % for all fengselskapasitet. Disse tiltakene ville etter KDIs vurdering ha redusert risiko i betydelig grad.

RISIKOVURDERING – MÅLOPPNÅELSE PÅ DET ENKELTE STYRINGSPARAMETER

AKTIVISERING

	RISIKOFAKTOR	S	K	RISIKO	TILTAK
R1	Verksteder stenges ved ferier/sykdom	1	1	1	Etablere alternativ aktivisering
R2	Skolen stenges i ferier	3	1	3	Etablere alternativ aktivisering
R3	Bygningsmessige forhold	3	3	9	Innføring av tilpasset arbeidsdag
R4	Ikke tilstrekkelige stillingsressurser	3	3	9	Øke lavterskelaktivisering. Økt grad av samarbeid med skolen.
R5	Mangelfull/feil føring i reskontro	2	2	4	Opplæringstiltak. Revisjon av regelverk

BRIK

	RISIKOFAKTOR	S	K	RISIKO	TILTAK
R1	For få kartleggere	2	2	4	Opplæring. Pålegg i disponeringsbrev
R2	Feil bruk av verktøyet	1	2	2	Bedre brukerstøtte. Opplæring
R3	Domfelte er ikke motivert	2	3	6	Revisjon av samtykkeskjema. Utvidet informasjonsvirksomhet
R4	Manglende prioriteringer regionalt/lokalt	2	2	4	Oppfølging i styringsdialogen

§ 12

	RISIKOFAKTOR	S	K	RISIKO	TILTAK
R1	Færre domfelte får tilbud om døgnopphold.	2	2	4	Opprettholde høyt belegg ved Elevator
R2	Lavere belegg - færre blir vurdert for § 12	2	2	4	Opprettholde høyt belegg ved Elevator
R3	Manglende informasjon til domfelte	1	3	3	Iverksettelse av informasjonstiltak. Utslusingsamtale
R4	Organisatorisk endring	1	1	1	Oppfølging i styringsdialog. Endring av saksbehandlingsregler
R5	Flere utslusingstilbud	2	2	4	Kartlegging med BRIK
R6	Manglende kartlegging	2	2	4	Økt bruk av BRIK
R7	Manglende prioriteringer lokalt/regionalt	2	2	4	Oppfølging i styringsdialogen

EK HEL/DEL

	RISIKOFAKTOR	S	K	RISIKO	
R1	Lavt belegg, noe som gir færre i målgruppen	3	2	6	Utvide målgruppen. Utvidelse av delgjennomføringspilot
R2	Flere utslusningstilbud	1	1	1	
R3	Endret innsattpopulasjon, færre i målgruppen	3	2	6	Utvide målgruppen når det gjelder lovbruddskategori
R4	Mangel på motivasjon hos domfelte	2	2	4	Arbeide med motivasjon. Endre regelverket for å gjøre EK mer attraktivt
R5	Manglende informasjon til domfelte	2	1	2	Opplæring, erfaringssamlinger, aspiranter og pliktårsbetjenter inn i EK
R6	Manglende prioriteringer lokalt/regionalt	2	2	4	Oppfølging i styringsdialogen
R7	Geografiske utfordringer	2	1	2	Endring av budsjettfordelingsmodellen
R8	Saksbehandlingstid/sen iverksetting	2	2	4	Regelverksendringer og opplæring. Utvidelse av delgjennomføringspilot